

תאריך החתימה על המסמך: 17 יולי 2023

עת"מ 55530-04-23

הליים תל אביב-יפו

כ"ח תמוז תשפ"ג, 17/07/2023 החלטה
בקשה 4 בתיק 55530-04-23 לעניינים מוגנים
ש' נפתלי שילה

התנועה לחופש המידע (ע"ר), עמותה 580425700

ע"י ב"כ עו"ד אור סדן ואח', מ"ר עו"ד 75759

- נ ג ד -

מדינת ישראל - משרד הביטחון צה"ל

ע"י פרקליטות מחוז תל אביב - אזרחי

מרח' דרך מנחם בגין 154 6133302 ת"ד 33475

טל': 073-3924888 פקס: 02-6468005

כתובת דוא"ל: ez_tel-aviv@justice.gov.il

לצורך פסיקת הוצאות יש לקחת בחשבון את התנהלות המשיבה שלמרות שהודיעה על בקשת ארכה של 30 יום, בפועל מסרה את המידע רק כעבור כחצי שנה ואף כלל לא השיבה לכמה פניות של העותרת. מאידך, יש לקחת בחשבון שעל פי הוראות התקנות החדשות יש לפסוק הוצאות ואי פסיקת הוצאות הוא החריג ואולם במקרה דנן לא התקיים דיון והעתירה נמחקה. בשקלול כל הנ"ל אני פוסק שהמשיבה תשלם לעותרת את אגרת בית המשפט וכן סך של 8,000 ש"ח בגין שכ"ט עוד.

*** נחתם דיגיטלית ***

מועד ההמצאה: 02/05/2023

המועד האחרון להגשה: 20.7.23

תגובה מטעם המדינה לבקשה לפסיקת הוצאות

המשיב מתכבד להגיש תגובה מטעמו, לבקשה לפסיקת הוצאות.

כפי שיפורט להלן, המשיבה מתנגדת לפסיקת הוצאות ולעמדתה, דין הבקשה להידחות.

לתגובה זו מצורף תצהיר לאימות העובדות המפורטות בה, כשהוא חתום ומאומת כדין.

1. עניינה של העתירה שבכותרת בבקשת העותרת לקבלת מידע אשר הוגשה אל הממונה על חוק חופש המידע בצה"ל וזאת בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע") מיום 7.12.2022 (להלן: "בקשת המידע").

2. ביום 3.7.2023 נשלחה אל העותרת החלטת הממונה על חוק חופש המידע בצה"ל במענה לבקשת המידע (להלן: "הממונה על חוק חופש המידע" ו-"ההחלטה"). במקביל, הוגשה הודעה בדבר מתן ההחלטה לבית המשפט הנכבד.

3. עמדת המשיבה הינה כי עם מתן המידע המבוקש, התייתר הצורך לדון בעתירה וכי דינה להימחק ללא צו להוצאות. העותרת חולקת על המשיבה ועומדת על פסיקת הוצאותיה בהליך זה.

4. עם קבלת פניית העותרת עוד בשנת 2022, הופנתה הפנייה לקבלת עמדה מסודרת וברורה מהגורמים המקצועיים בצה"ל. עניינה של הבקשה אודות השימוש שנעשה בצה"ל בחומרי אזבסט ופינוי בסיסי צה"ל השונים.
5. כפי שצוין בעתירה, ביום 5.1.2023 הודיעה המשיב כי הוא נדרש להאריך את הטיפול בבקשה לחופש מידע בהתאם להוראות סעיף 7(ב) לחוק לתקופה של 30 ימים נוספים עבור המשך בירור וגיבוש מענה.
6. ביום 7.2.23 הודיע המשיב לעותרת כי הטיפול בבקשה נמצאת בשלבים מתקדמים וכי נעשים מירב המאמצים על מנת לסיים את המלאכה בהקדם האפשרי.
7. מיותר לציין כי מדובר בנושא מורכב ומקצועי הדורש בירור מעמיק מול מספר רב של גורמי מקצוע בצה"ל ובשים לב כי הפניה מופנית לשימוש הכולל שעורך צה"ל בחומר אזבסט, על המשתמע מכך.
8. כפי שניתן להבחין, במסגרת המענה פורטו סוגים שונים של אזבסט, ואף הובהר כי לאור השינויים התכופים בבינוי והריסת בסיסים צה"ל החלה בחודש אפריל 2023 עבודת מטה במסגרתה נערך עדכון רשימת המחנות בהם קיים אזבסט מסוג צמנט.
9. בהמשך לאשר צוין במענה עצמו, מאז אפריל 2023 ועד ימים אלה נערכת עבודת מטה למיפוי מחדש של כל הבסיסים בצה"ל שבהם קיים אזבסט כפי שנמסר מהגורמים המקצועיים, עבודת מטה זו היא מורכבת, אורכת זמן רב, והחלה פרק זמן משמעותי טרם הגשת בקשת חופש המידע שבנדון.
10. בגלל שעבודת המטה- הקשורה במישרין לנושא המצוי בלב הבקשה לחופש מידע, היינו השימוש באזבסט- הייתה בעיצומה ובשים לב למהות הבקשה לחופש מידע, הרי שבכוונת המשיב היה להעביר לידי העותרת את תוצאות המיפוי החדש והרלוונטי לבקשה, בהתאם לתוצאות עבודת המטה המבוצעת. משעבודת המטה טרם הושלמה, ובשים לב לאיזון המתחייב מכוח החוק, העביר המשיב לעותרת את המענה בתאריך 3.7.23.
- מענה מתאריך 3.7.23, מצ"ב לתגובה זו.

עמדת המשיב- דין הבקשה לפסיקת הוצאות להידחות

11. אין עוררין, כי בפועל עלה פרק הזמן במסגרתו נשלחה ההחלטה על פרק הזמן הקבוע בחוק חופש המידע – והמשיבה מצרה על כך מאוד, ואולם, ניתן להיווכח כי גורמי צה"ל לא התעלמו מדרישת העותרת, ואף להפך, נוכח מורכבות הבקשה לחופש מידע (כעולה באופן ממשי מנוסח המענה עצמו) ובשים לב לסימולטניות בין עבודה המטה שבוצעה בנושא האזבסט, לבין המועד בו הוגשה הבקשה, נשלח המענה בחודש יולי 2023.
12. יתרה מזאת נציין כי הימשכות פרק הזמן שנדרש לטובת מענה הושפע, בין היתר, מהקושי באיתור חלק מהמידע הקונקרטי שהתבקש, כאשר הבקשה מתייחסת לנושא, מקצועי רחב ולהתנהלות צה"ל בנושא זה באופן כללי, בעבר ובהווה.

13. כפי שפורט לעיל, גורמי המקצוע סברו כי בעבודת המטה יכול ויהיה כדי להשליך על המענה לבקשת המידע וכי עבודת המטה תסתיים תוך פרק זמן שיאפשר לתת לה ביטוי במסגרת החלטת הממונה על חוק חופש המידע. ואולם, לאור חלוף הזמן ממועד הגשת הבקשה לקבלת מידע הוחלט להשיב לבקשה תוך ציון קיומה של עבודת המטה בנושא ובטרם זו הסתיימה (סעיף 5 למענה).

14. המשיבה תוסיף ותטען כי בסופו של דבר, ההחלטה בבקשת המידע נמסרה לעותרת והעתירה התייתרה מבלי שהיה צורך לקיים דיון לגופה של סוגיה, להגיש תגובה מטעם המשיבה לגופו של עניין ולהידרש להחלטות שיפוטיות.

15. בתקנה 41(א) לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000 נקבע, כי: **"בית משפט או הרשם רשאי לחייב בעל דין בתשלום שכר טרחת עורך דין והוצאות המשפט לטובת בעל דין אחר".** התקנה מקנה שיקול דעת לבית המשפט הנכבד בשאלה האם לפסוק בהוצאות כמו גם בשאלת שיעורם.

16. לא אחת נפסק כי בעתירות מנהליות ככלל, יש לפסוק הוצאות אך במקרים חריגים. ראו דברי כבוד השופט יעקב שפסר בהחלטתו מיום 18.12.2014 בעת"מ 34297-09-14, **תנו לחיות לחיות נ' משרד החקלאות** (נבו 18.12.2014), כדלקמן (ההדגשות אינן במקור):

"אין ספק כי בנסיבות מיוחדות ובמישור העקרוני, גם עותר שהחליט לחזור בו מעתירתו זכאי לעיתים לחיוב המשיב בהוצאותיו ובשכ"ט עו"ד. הפרמטרים הנבדקים בשאלה זו בדרך כלל הם צידוק הגשת העתירה, מיצוי הליכים קודם לכן, שיהוי, ותוצאות העתירה, היינו האם הגשתה היא שהניעה את המשיב להעניק לעותר את הסעד שביקש (ראו בג"ץ 842/93 נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח (4), 217 (1994).

למרות האמור ובמישור הפרקטי, הרי שהמדיניות הכללית של בתי המשפט המנהליים היא, שחיוב ההוצאות נקבע במקרים חריגים המצדיקים זאת, ונראה לי שענייננו אינו נופל במסגרת חריגה זו.

ראשית יש לזכור שההליך הסתיים עוד בטרם התקיים כל דיון בתיק וממילא לא הצריך כמובן כל הכרעה שיפוטית".

עוד ראו החלטת כבוד השופטת שרה גדות בעת"מ (מנהלי ת"א) 2959/04 גסאמה אלפא נגד משרד הפנים (נבו 17.2.2005) שם נקבע:

"לא מצאתי בנסיבות העניין, ובמסגרת המדיניות הכללית של בתי המשפט המנהליים לעניין הוצאות, לחייב את המשיבים בהוצאות בתיק זה. עתירות רבות מוגשות לבתי המשפט המנהליים ונדחות ובתי המשפט אינם מחייבים עותרים, בד"כ, בהוצאות, כמו גם מקום שעתירות מתקבלות חלקן או כולן. בד"כ, מדיניות בתי המשפט המנהליים היא לחייב בהוצאות במקרים חריגים המצדיקים זאת ולא מצאתי כי זה המקרה" (ראו גם עמ"נ 16931-03-17 סליח נ' רשות האוכלוסין וההגירה (נבו 6.7.2017).

17. בבואו של בית המשפט להכריע בשאלה האם יש לפסוק הוצאות, נקבע בבג"ץ 842/93 אל נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון (נבו 25.5.1994) (להלן: **"הלכת אל נסאסרה"**). בעניינו, העתירה הוגשה בשל בקשת מידע שלא נענתה במועד.

18. מענה המשיבה לפניית העותרת לקבל מידע לא ניתן בעקבות הגשת העתירה, אלא לאחר שמוצו המאמצים לאתר את כל המידע המבוקש אצל המשיבה וניסוח המענה לעותר. **תשובת המשיבה הייתה ניתנת באופן זהה, בין אם היתה מוגשת עתירה ובין אם לאו, והעתירה לא הביאה לשינוי מהותי המצדיק לקבוע שהמדובר במקרה חריג המחייב בהוצאות.**

19. גם לו הייתה עומדת העותרת בגדרי השיקולים המצדיקים פסיקת הוצאות בשלב השני, בקביעת גובה ההוצאות יש להתחשב בשלב בו הוגשה הבקשה לביטול העתירה, אם קודם לקיום דיון, ובטרם ניתן צו על-תנאי, או לאחר מכן; היקף העבודה שהושקעה בהכנת העתירה, כעולה מן החומר המצוי לפני בית המשפט הנכבד, והמאמצים שעשה העותר אצל המשיב טרם פנה לבית המשפט.

20. בעניינו, יש ליתן את הדעת לשלב המוקדם בו הסתיים ההליך, מבלי שהיה צורך בהגשת תגובה מטעם המשיבה, לא התקיים דיון בפני בית המשפט הנכבד ולא היה צורך בהחלטה שיפוטית לגופו של עניין.

21. בנוסף, אין מדובר בעתירה מורכבת שהכנתה והגשתה טעונה מומחיות או מיומנות מיוחדים; העתירה ממוקדת בבקשת העותרת לקבל מענה לפנייתה. כבר נפסק כי יש להביא בחשבון לעניין ההוצאות את מורכבות העתירה והזמן שהושקע בהכנתה (ראו בבג"ץ 891/05 **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ. משרד התמ"ת** פסקה 24 לפסק הדין (נבו 30.6.2005)).

22. כמו כן, תוסף המשיבה ותטען כי בעבר אף ניתנו החלטות על ידי מספר מותבים שהורו על מחיקת העתירה ללא צו להוצאות בהקשר דומה. ראו את החלטת כבוד השופטת אביגיל כהן בעת"מ 20143-06-19 **המוקד להגנת הפרט נ' דובר צה"ל**, אשר קבעה כי **"...בשים לב לכך שמענה המשיב ניתן לפני שהתקיים דיון בעתירה. כך גם בהתחשב בטענת המשיב ולפיה עשה ניסיונות ממושכים לאיתור המידע המבוקש, לא אפסוק הוצאות. ככל ששולמה האגרה, היא תוחזר לעותרת כפוף לתקנות באמצעות באת כוחה"**.

23. בנסיבות אלו, נראה כי מורכבות הסוגיה המשפטית; השלב הדיוני המוקדם בו הסתיים ההליך; ומתן ההחלטה בבקשת העותרת, כמו גם החלטות שהתקבלו על-ידי בתי המשפט במקרים דומים ומצביעים על תוצאה לפיה כל צד יישא בהוצאותיו כתוצאה הוגנת, סבירה וראויה.

24. העתירה בעניינו אינה נכנסת לגדר המקרים החריגים המצדיקים הטלת הוצאות. זאת כאמור, לאור השלב המקדמי בו הסתיים ההליך ולכך שהסעד המבוקש התקבל בידי העותרת, תוך עמידה ברוח הוראות **חוק חופש המידע**.

25. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את בקשת העותרת לפסיקת הוצאותיה.

עו"ד אביאב הולנדר
פרקליטות תל אביב (אזרחי)

כ"ח תמוז תשפ"ג

17 יולי 2023

פמת"א 12/00002042/23

299078/2023

